

COVID-19'un Hukuki Etkileri

Av. Onur Küçük

—

16 Nisan 2020, Perşembe

İcra-İflas Takipleri ve Yargılama Süreçleri

Kanun Uyarınca Duran Süreler ve İşlemler Neler?

Covid-19 salgınının meydana getireceği hak kayıplarını önlemek için TBMM Genel Kurulu 25 Mart 2020 tarihli ve 7226 sayılı kanunu yürürlüğe sokmuş, böylece bir hakkın doğumu, kullanımı veya sona ermesine ilişkin tüm süreler 30 Nisan 2020 tarihine kadar durmuştur:

- İdari Yargılama, Hukuk Yargılaması ve Ceza Yargılamasına ilişkin dava açma, icra takibi başlatma, şikayet, itiraz, ihtar, bildirim, ibraz ve zamanaşımı süreleri, hak düşürücü süreler 13 Mart 2020 tarihinden itibaren;
- Takip hukukuna ilişkin süreler nafaka takipleri hariç olmak üzere 22 Mart 2020 tarihinden, itibaren.
- Durma itibariyle, bitimine on beş gün ve daha az kalmış olan süreler, 1 Mayıs 2020 den itibaren on beş gün uzamış sayılır.

Kapsam Dışında Bırakılmış Süreler Neler?

Suç ve cezalara, kabahat ve idari yaptırımlara, disiplin hapsi ve tazyik hapsine ilişkin zamanaşımı süreleri

Durdurma, arama, yakama, tutuklama, el koyma gibi koruma tedbirlerine ilişkin süreler

İhtiyati tedbiri tamamlayan işlemlere ilişkin süreler yani bir konuda mahkemede tedbir kararı verildiyse 2 hafta içinde esas davayı açmaya ilişkin süreler

İhtarnameleer Bakımından Durum Ne Olacak?

- Bu süreçte, noterler açık olduğu müddetçe ihtarname gönderilmeye devam edilebilecektir.

Arabuluculuk Görüşmeleri Devam Edecek mi?

- Arabuluculukta sürelerin durmuş olması, başvuru süresinin kısıtlı olduğu haller bakımından hak kaybını önleme amacına yöneliktir.
- Yapılmış başvuruların arabuluculuk görüşmeleri telekonferans yoluyla yapılabilmekte e-imza ve mobil imza gibi yöntemlerle süreçler devam etmektedir.

İşe İade Davaları Bakımından Etkileri Ne Olacak?

- İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde işe iade talebiyle arabulucuya başvurmak zorundadır.
- Mevcut durumda, durma süresi içinde başlamış olan arabuluculuk süreçleri sonunda dava açmak isteyen işçi, durmanın bittiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde dava açabilecektir.
- Henüz arabuluculuğa başvurmamış ve durma süresinde işten çıkarılan işçi yine 1 Mayıs'tan itibaren 15 gün içinde arabulucuya başvurabilecektir.

Tahkim Sürecine Etkileri Neler?

- Mahkeme yargılamasına alternatif olan, nihai ve bağlayıcı karar doğuran tahkim yargılamalarına yönelik olarak açık tedbirler alınmamıştır. Bu sebeple, bütün tahkim yargılamalarında sürelerin durduğuna dair genel yorum yapmak mümkün değildir.
- Hak kayıplarına sebep olmamak için, hakem heyetinden bir durdurma veya erteleme kararı olmadıkça, sürelere riayet etmek gereklidir.
- Yeni başlatılacak tahkim yargılamaları açısından ise, özellikle tahkim kurumlarının COVID-19 salgınına karşı aldığı tedbirler göz önünde bulundurularak aksiyon alınmalıdır.

İcra Takipleri Ne Kadar Süre Duracak?

- Tüm icra ve iflas takipleri 22.03.2020 den 30.04.2020'ye kadar durmuştur.
- Dosyada daha önce yapılmış mevcut işlemler geçerliliğini koruyacak, konulmuş olan hacizler muhafaza edilecektir.
- Eğer uzama söz konusu olmazsa, icra ve iflas işlemlerinin 01.05.2020 tarihi itibarıyla devam etmesi planlanmaktadır.
- Eğer icra ve iflas daireleri tarafından ilan edilmiş satış günü durma süresi içinde kalıyorsa, durma süresinin bitiminden itibaren icra ve iflas daireleri herhangi bir talep aranmaksızın kendiliğinden satış günü verecek ve ilan edecektir.
-

Maaş Haczi Müzekkereleri ve Haciz İhbarnamelerine Cevap Verme ve Ödeme Yapma Yükümlülüğü Devam Etmekte midir?

- **Nafaka borcuna ilişkin bir maaş haczi söz konusu ise**, süreler işlemeye devam edecektir ve şirketin maaştan kesinti yaparak ilgili daireye süresi içerisinde bildirim ve ödeme yükümlülüğü devam eder.
- Diğer borçlar için ise tüm icra takipleri ve işlemler durduğundan süreler durmuş olacaktır.
- 22.03.2020 tarihinden önce tebliğ alınmış, kesinleşmiş ve ödeme yapılmış maaş haczi ve haciz ihbarnameleri bakımından, 22.03.2020'den sonra bir ödeme yapılması gerekiyorsa, bu ödemeye devam edilmeli ödenmesi gereken bedeller icra daireleri hesabına yatırılmalıdır.
- Kanun uyarınca durma süresinde yapılan ödemeler kabul edileceğinden, maaş haczi dolayısıyla çalışanın maaşından kesinti yapmak da hukuki anlamda bir risk yaratmayacaktır.

İflas ve Konkordato Süreci Hakkında Etkileri Neler?

İflas tasfiyesine ilişkin işlemler, alacaklılar toplantısı ve satış işlemleri bu süre içerisinde yapılmayacaktır. Yine iflasta olduğu gibi, konkordato durumunda alacaklıların toplanması, oy kullanması gibi işlemler yapılamayacak olup, konkordato mühletinin sonuçları durma süresince devam edecektir.

Kira Ödeme Yükümlülüğü Ortadan Kalkmış mıdır?

- 7226 sayılı Kanunu'na göre 1 Mart 2020 – 30 Haziran 2020 tarihleri arasında işleyecek kira bedellerinin ödenmemesi, tahliye veya fesih sebebi oluşturmayacaktır.
- Bu durumda kira borcunu ödemeyenler için alacak takibi yapılabilecek, ancak bu nedenle tahliye davası açılamayacaktır.
- Bu düzenleme konut kiralарını kapsamamaktadır.

Karşılıksız Çek, Protestolu Senet, Kredi Ve Kredi Kartı Borçları İçin, Bankalar Birliği Risk Merkezi Kayıtları Dikkate Alınmayacak

- 24.03.2020 tarihinden önceki anapara ve/veya taksit ödemesini aksatan gerçek ve tüzel kişiler, ödemelerini 31.12.2020'ye kadar gerçekleştirir veya yeniden yapılandırırsa Bankalar Birliği Risk Merkezi'nde tutulan olumsuz kayıtların etkisi olmayacaktır.
- 24.03.2020 öncesi borçları kapsadığından, sonrasında olan borç yükümlülükleri devam etmektedir. Bu nedenle güncel kredi ödemeleri açısından bankalarca getirilen yapılandırma düzenlemelerinden faydalanılabilir.
- Ayrıca keşide tarihi gelen çeklerin bankaya ibrazı da devam etmekte olup ödenmeyen çekler için yazılma işlemi yapılmakta, sadece 1 Mayıs 2020'ye kadar takibe konulamamaktadır.

24.03.2020 Tarihine Kadar İşlenen Karşılıksız Çek Suçları Nedeniyle Ceza Alanların İnfazı Durduruldu

- 7226 sayılı kanun ile, 24.03.2020 tarihine kadar işlenen karşılıksız çek keşide etme suçundan mahkûm olan suçluların cezasının infazı durdurulmuş ve borçlulara ödemedikleri çek miktarı için taksitle ödeme yapma yükümlülüğü getirilmiştir.
- Ödemelerin yapılması halinde mahkumiyet tüm sonuçları ile ortadan kalkar.

İşçi-İşveren ilişkileri

İşyerinin Zorunlu Geçici Kapatılması

- İşveren ücret ödemek zorunda mıdır?
- İşveren veya İşçi iş sözleşmesini feshedebilir mi?
- Kapatılmanın İşveren tarafından tedbir amacıyla yapılması halinde?

İşyerinin Zorunlu Geçici Kapatılması

- Gündemdeki Kanun Teklifi:
  - İş Kanunu kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin iş sözleşmesi COVID-19 salgının gerektirdiği kamu yararı nedeniyle üç ay süreyle fesih yasağı getiriliyor (Ahlak ve iyi niyete aykırılık sebebi ile fesih hariç).
  - İşverene üç aylık süre içinde işçiyi ücretsiz izne çıkarma yetkisi veriliyor ve fondan nakdi ücret desteği öngörülüyor.
  - Ayrıca işçinin ücretsiz izine çıkartılması sebebi ile geçerli nedenle fesih hakkı engelleniyor.

Evden Çalışma

- İşveren işçiyi evden çalışmaya zorlayabilir mi?
- İşçi işverenden evden çalışma talep edebilir mi?
- Ücret kesintisi yapılabilir mi?
- Yemek/Ulaşım yardımı kesilebilir mi?
- İşverenin ISG yükümlülüğü sona erer mi?

İzin Kullandırma

- İşveren işçiyi yıllık (ücretli) izne çıkarabilir mi?
- İşveren işçilere topluca yıllık (ücretli) izin kullandırabilir mi?
- İşveren işçiyi ücretsiz izine çıkarabilir mi?

İşçinin Hastalanması

- İşçinin korona virüse yakalanması halinde işveren işçinin iş akdini feshedebilir mi?
- İşçi salgın hastalığa yakalandığı halde işe gelmeye devam edebilir mi?

İşçinin Çalışmama Hakkı

- Salgın hastalık nedeniyle işe gitmekten kaçınamaz. Devamsızlıkla ilgili İş Kanunu hükümleri uygulanır
- Aşağıdaki hallerde tedbirler alınıncaya kadar çalışmama hakkı vardır:
  - İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ‘ciddi ve yakın’ tehlike halinde;
  - İşyerinde salgın hastalığın çok açık şekilde önlenemez nitelikte bir etkisi varsa;
  - Covid-19 pozitif hastalarla birlikte çalışılıyorsa;
  - Bu süre içinde işçi ücrete hak kazanır.

Diğer Önlemler

- Telafi çalışması
- İşçilerin çalışma süresi ve ücretinin azaltılması

Sözleşmelerde İfa Güçlüğü ve Mücbir Sebep

Sözleşmelerde İfa Güçlüğü ve Mücbir Sebep

- Beklenmedik Hal, Aşırı İfa Güçlüğü ve Mücbir Sebep
- Mücbir Sebebin Sözleşmede Düzenlenmemiş Olması
- Mücbir Sebep ve Aşırı İfa Güçlüğü Farkı
- Mücbir Sebep Sonuçları

Sözleşmelerde İfa Güçlüğü ve Mücbir Sebep

- Covid-19 Mücbir Sebep Midir?
- Çözüm Yolları ve Öneriler

Teşekkürler